

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.261/2021/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (cím5, ügyintéző: dr. Schiffer András ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a Dr. Tóth Ügyvédi Iroda (cím6, ügyintéző: Pászthoryné dr. Tóth Mária ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím1) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 28.M.70.539/2020/23. számú és – 27. sorszám alatt kijavított – ítélete ellen az alperes 24. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 58.718 (ötvennyolcezer-hétszáztizennyolc) forint együttes első- és másodfokú per költséget.

A le nem rótt forint 46.974 (negyvenhatezer-kilencszázhetvennégy) forint kereseti és 62.632 (hatvankétezer-hatszázharminckét) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 28.M.70.539/2020/23. szám alatt meghozott és 27. sorszámú végzéssel kijavított ítéletével a felperes közalkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetése körében előterjesztett keresetének helytadva kötelezte az alperest 782.901 forint elmaradt munkabér megfizetésére a felperes javára, és 39.000 forint eljárási illeték viselésére.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes 2020. január 2-ától dolgozott az alperesnél közalkalmazotti jogviszonyban, családsegítő munkakörben. A kinevezésben a próbaidőt 2020. január 2-tól április 1. napjáig határozta meg az alperes. 2020. március 10-19. napja között a felperes betegállományban volt.

[3] Az alperes 2020. március 31. napjával próbaidő alatt indokolás nélkül megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát. tanú2 alperesi foglalkoztatott 2020. március 31-én megjelent a felperes lakóhelyén a jogviszonnyal kapcsolatos ügyintézés céljából. A jogviszony megszüntetésére vonatkozó, 2020. április 14-én postára adott okiratot a felperes 2020. április 17-én vette át.

[4] Az elsőfokú bíróság a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 25. § (2) bekezdés f) pontjának fa) alpontja, és a 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 22. § (3) bekezdése, 24. § (4) bekezdése és 45. § (5) bekezdése alapján kifejtette, hogy a kereset elbírálása körében abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes a próbaidő alatt – jogszerűen – szüntette-e meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát, és 2020. március 31-én a megszüntető okirat kézbesítése szabályszerűen megtörtént-e. Rögzítette, hogy mindezek bizonyítása az alperest terhelte.

[5] Rögzítette továbbá, hogy a felek 2020. március 31-i események, a kézbesítés megtörténte körében eltérő állítást tettek. Az alperes érvelése szerint a felmondást megkísérelte átadni, azonban a felperes annak átvételét megtagadta. Ellenben a felperes azt állította, hogy az alperes alkalmazottja, tanú2 nem adott át felmondás megjelölésű okiratot és ilyet nem is említett. A bizonyítási eljárás során az eseményről készült jegyzőkönyvek tartalmának és tanú2 tanúvallomásának egybevetésével úgy ítélte meg, hogy a felek eltérő tényállításai okán a rendelkezésre álló adatok alapján ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható a szabályos kézbesítés megtörténte. tanú2 ugyan azt állította, hogy a felperes az okiratot elolvasta és úgy nyilatkozott, hogy azt nem veszi át, majd ezt követően a felperes telefonon is beszélt az intézményvezetővel és annak befejezte után sem kívánta átvenni a jogviszony megszüntetésére vonatkozó okiratot, de ezeket az állításokat a felperes tagadta és a szembesítés sem vezetett eredményre.

[6] Nem tulajdonított perdöntő jelentőséget annak, hogy az alperes korábban közölt-e szóban a felmondást, mivel az indokolás nélküli próbaidő alatti megszüntetés esetén a jogszabály az írásbeli formát kötelező jelleggel írja elő. A formai, valamint tartalmi követelmények betartása elengedhetetlen ahhoz, hogy a munkavállaló az alapvetően aszimmetrikus jellegű munkajogviszonyban a jogait gyakorolhassa. Bár a felperes betegállományát követően nem jelent meg a munkahelyén, mindez nem jelentette azt, hogy a jogviszonyát megszüntetnek tekintette. Az alperes ugyanis megerősítette, hogy a felperes részére a gyermeke miatti keresőképtelenség lejártát követően a járványhelyzetre tekintettel otthoni munkavégzést rendelt el. Azzal, hogy a felperes úgy nyilatkozott, hogy látta a

felmondást, de azt gondolta, hogy a későbbiekben kapja meg a munkáltató által aláírt okiratot, mindösszesen az nyert igazolást, hogy a felperes tudatában volt annak, hogy a munkaviszonya megszüntetésre kerülhet. Bár nem kereste a későbbiekben alperessel a kapcsolatot a jogviszonya körüli helyzet tisztázása érdekében, de ez nem jelenti azt, hogy a próbaidő alatti felmondást írásban, szabályszerűen közölte volna vele az alperes.

[7] Hangsúlyozta, hogy az Mt. 22. § (3) bekezdése alapján az írásba foglalt megállapodást csak írásban lehet megszüntetni, mindez azt a célt szolgálja, hogy az esetleges későbbi jogvitákban a bizonyítékok a fél rendelkezésére álljanak. Ugyanezért indokolt a nyilatkozat átadása, illetve annak megkísérlése során több jelenlévő tanú aláírásával ellátott jegyzőkönyv felvétele, vagy az események egyéb hitelt érdemlő módon történő dokumentálása.

[8] Nem fogadta el az alperes érvelését a perbeli események időbeli láncolatának értékeléssel kapcsolatosan sem, miszerint a 2020. március 9-én a felperessel szóban közölt tájékoztatás a jogviszony megszüntetésével kapcsolatosan, illetve a munkaeszközök átadás-átvételének megtörténte és az, hogy a felperes távolmaradt március 31-ét követően a munkavégzéstől szintén azt igazolja, hogy a felperes is tudta, hogy jogviszonya a próbaidő alatt megszüntetésre került. E körben ugyanis kizárólag azt kellett vizsgálni, hogy az alperes a próbaidő alatt a megszüntetésre vonatkozó okiratot szabályszerűen kézbesítette-e a felperesnek, mindehhez pedig szükséges az okirat átadásának tényleges megtörténte is az Mt. 24. § (1) bekezdése alapján. A közlés ugyanis az átadással hatályosul, nem a felek szándékaival, gondolataival való közléssel. A közlés szabályszerűségét nem igazolhatja az a körülmény sem, hogy a felperes a postai úton történt kézbesítést követően rövid időn belül keresettel élt.

[9] Nem tartotta alkalmazhatónak az alperes által hivatkozott BH2020.182 számú döntést eltérő tényállás miatt. Mellőzte tanú3 tanúkenti meghallgatását, mivel a megjelölt személy kizárólag a 2020. március 9-i eseményekkel kapcsolatosan szolgált volna releváns információkkal. Hatálytalan, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 214. § (2) bekezdésébe ütköző perfelvételi nyilatkozatnak ítélte meg a 2021. márciusi esetátadásokra vonatkozó alperesi előadást és okiratokat, ezért azokat bizonyítékként nem fogadta el.

[10] A pertárgy értékét a Pp. 512. § (2) bekezdése alapján 782.901 forintban határozta meg és mellőzte a perköltségről való határozathozatalt, mert ilyen igényt a felperes nem terjesztett elő. Az eljárás illetékét az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számította és annak viselésére a pereszes alperest kötelezte.

Az alperes fellebbezése

[11] Az alperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

[12] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlan döntést hozott, mivel az elsőfokú eljárásban előadott nyilatkozatok és a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az a következtetés vonható le, hogy a felperes a jogviszony megszüntetésére vonatkozó okirat átvételét átolvasás után megtagadta. Mindezek okán az okirat kézbesítése szabályszerűnek tekinthető.

[13] Az elsőfokú bíróság tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a megszüntető okiratot több tanú jelenlétében kellett volna átadni. Figyelman kívül hagyta a covid járvány miatti kialakult helyzetet, azt, hogy korlátozott számú ügyelet működött csak az alperesnél. Nem kérdőjelezhető meg tanú2 tanúvallomásának valóságtartalma, az általa elmondottakat intézményvezető neve, az intézmény vezetője is megerősítette. A felperes maga is úgy nyilatkozott az elsőfokú eljárás során, hogy tudomásul vette azt, hogy a felmondását tartja tanú2 a kezében és úgy gondolta, hogy az kézbesítésre kerül a számára. Mindezekből az a következtetés vonható le, hogy a felperes tisztában volt azzal, hogy amennyiben az átvételt megtagadja az alperes esik késedelembe az intézkedés során. A felperes éppen azt nem vette figyelembe, hogy megtagadás esetén is beállnak a jogszerű átadás következményei.

[14] A feltárt tényállásból iratellenes, helytelen következtetéseket vont le az elsőfokú bíróság amiatt is, hogy a 2020. március 31-én felvett jegyzőkönyv egyértelműen dokumentálta a felmondás átadásának megkísérlését. Nem vette figyelembe a felperes háritó magatartását és azt, hogy a felperes tagadta meg a munkáltatói intézkedés átvételét. A felperes megtagadta azt a munkáltatói intézkedést is, amely a munkahelyen való megjelenésre irányult keresőképeségére figyelemmel. Álláspontja szerint a kézbesítés során a jelenlévő tanú2 azt megakadályozni ténylegesen nem tudta volna, hogy a felperestől az irat ne kerüljön vissza hozzá, amikor is a felperes visszanyújtotta számára. Mindezekon túl az alperes méltányos érdekeit teljeskörűen figyelman kívül hagyta az elsőfokú bíróság, és nem vette figyelembe a járványhelyzet okozta speciális körülményeket sem.

[15] A felperes a fellebbezésre ellenkérelmet felhívás ellenére sem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[16] A fellebbezés alapos.

[17] Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomórészt helyesen állapította meg és az előírt bizonyítást ugyan lefolytatta, azonban a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, az azokból levont következtetéseivel, érdemi döntésével a másodfokú bíróság nem értett egyet.

[18] A másodfokú bíróság a tényállást annyival egészíti ki, hogy a felperes 2020. március 31-én átadta az alperes nevében eljáró tanú2 részére a nála lévő szolgálati mobiltelefont, az alperesi intézmény kulcsokat és átvette a munkába járással kapcsolatos költségelszámolás alapján részére járó 18.475 Ft-ot.

[19] Az elsőfokú bíróság azt helytállóan vizsgálta a perbeli esetben, hogy a próbaidő alatti, a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére vonatkozó jognyilatkozat közlésére mikor került sor. Ezen időpontnak azért van jelentősége, mert egyrészt a Kjt. 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak értelmében e naptól számítandó a 30 napos keresetindítási határidő, másrészt a próbaidőre történő hivatkozással csak a próbaidő lejártá előtt van jogszerű lehetősége a feleknek megszüntetni a közalkalmazotti jogviszonyt.

[20] A perbeli esetben a felek ellentétes állításokat tettek a jogviszony megszüntetésére vonatkozó okirat közlésének időpontjára nézve. A felperes állítása szerint azt csak postai úton, 2020. április 17-én kapta kézhez, míg az alperes nyilatkozata szerint a kézbesítés az alkalmazottja – tanú2 – útján a próbaidő utolsó napján, azaz 2020. március 31-én a felperes részére történő személyes átadással, a felperes lakóhelyén megtörtént. Ez utóbbi állítást a felperes kifejezetten cáfolta és úgy nyilatkozott, hogy meg sem kísérelte az alperes átadni a megszüntető okiratot.

[21] A közalkalmazotti jogviszonyokra is irányadó Mt. 24. §-a rögzíti a jognyilatkozatok közlésének lehetséges eseteit, így az (1) bekezdésben az okirat címzettnak vagy az átvételre jogosult más személynek való (fizikai) átadását, az elektronikus dokumentum hozzáférhetővé válását, és vagy a címzett, vagy az átvételre jogosult más személy átvételt megakadályozó, illetve megtagadó magatartását felsorolva. Ezen túlmenően a postai úton feladott küldemény kézbesítésével a jognyilatkozat szintén kézbesítettnek tekintendő a kézbesítési fikció beálltával. Arra helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli esetben az Mt. 24. § (4) bekezdésének megfelelően az alperest terhelte a közlés szabályszerű megtörténtének igazolása.

[22] Az említett rendelkezésekből kitűnik, hogy az átvétel megtagadása esetén a jognyilatkozatot tartalmazó okirat átadása ténylegesen nem történik meg a jognyilatkozat címzettjének magatartása okán. Ennek bizonyítására az Mt. nem írja elő a jegyzőkönyv felvételének kötelezettségét, az kizárólag a bizonyíthatóság érdekében indokolt. A szabad bizonyítás rendszeréből eredően arra vonatkozóan sincs kötelező jogszabályi előírás, hogy

kizárólag több tanú egybehangzó előadása alapján fogadhatja el a bíróság a fél tényállítását igazoltnak és bizonyítottanak. A Pp. 279. § (1) bekezdése alapján a bíróság ugyanis a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A mérlegelés korlátját a bíróság indokolási kötelezettsége adja [Pp. 346. § (4)-(5) bekezdés]. Mindezt alátámasztja a Kúria Mfv.III.10.584/2017/4. számú döntése is, miszerint a Pp. bizonyítási rendszerében az unus testis nullus testis római jogi alapelv nem érvényesül, a Pp. szabályozása a szabad bizonyítás elvén nyugszik. A bíróság – főszabály szerint – alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, a tényállás felderítésére alkalmas bizonyítékokat szabadon felhasználhatja. Ezen döntés azt is kimondja, hogy önmagában az, miszerint a munkaügyi perben meghallgatott tanú a munkáltató alkalmazásában, vagy vele gazdasági kapcsolatban áll, elfogultságot nem jelent.

[23] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése során azt állapította meg, hogy tanú2 tanúvallomásával egybehangzó volt az alperes törvényes képviselőjének, intézményvezető nevének a 2021. január 15-én megtartott tárgyaláson elhangzott személyes nyilatkozata, miszerint tanú2 az azonnali hatályú, próbaidő alatti megszüntető jognyilatkozatot kívánta a felperesnek személyesen kézbesíteni. Az intézményvezető azt is elmondta, hogy a felperessel telefonon beszélt ekkor, és a jogviszony megszüntetése kapcsán a felperes közös megegyezéssel történő megszüntetési módra tett javaslatot. Azt, hogy a felperes a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére vonatkozó munkáltatói jognyilatkozat átvételét megtagadta, igazolja a 2020. március 31-én délután 15.30 órakor felvett jegyzőkönyv is, amely azt követően készült, hogy tanú2 visszatért felperesi lakóhely neveről, a felperes lakóhelyéről az alperes alperesi székhely nevei székhelyére.

[24] A felek magatartásának értékelése során nem lehetett figyelmen kívül hagyni az események láncolatát sem. Az intézményvezető személyes meghallgatása során ugyanis azt is elmondta, hogy 2020. március 9-én már az intézmény dolgozói közösen eldöntötték, hogy nem kívánnak a továbbiakban együtt dolgozni a felperessel, de az intézményvezető úgy döntött, hogy a próbaidő utolsó napjáig fenntartja a felperes jogviszonyát családi hátterére tekintettel. Mindezt megerősítette tanú2 tanúvallomása is. Azt is értékelni kellett, hogy a felperes által sem vitatottan tanú2 2020. március 31-én leadta a céges mobiltelefont és a nála lévő kulcsokat is. tanú2 és intézményvezető neve perbeli nyilatkozata egybehangzó volt arra nézve is, hogy ezeket az eszközöket jogviszony megszüntetésekor kell leadni az alkalmazottaknak, betegség idején nem.

[25] A felperes maga sem vitatta, hogy „felmondás” elnevezésű okiratot látott tanú2 kezében, kizárólag azt nem ismerte el, hogy ezt az okiratot át kívánta vetetni kolléganője. Nem lehetett eltekinteni attól a körülménytől sem, hogy a felperes 2020. március 31-ét követően munkát nem végzett, és attól sem, hogy az intézményvezető előadása szerint a telefon fontos munkaeszköz az alperesi foglalkoztatottak esetében és kiemelten érvényes ez az akkor kezdődő pandémiás időszakra. Az otthoni munkavégzés körében a felperes sem tett semmilyen tényelőadást arra nézve, hogy március 31-ét követően a mobiltelefon hiányában

milyen munkaköri feladatokat látott el, az intézményvezető pedig arra is nyilatkozott, hogy beosztott nevének a felperes felett utasításadási joga nem volt, így e körben is megalapozatlan volt a felperes hivatkozása.

[26] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a perben bizonyítást nyert, hogy a felperes a közalkalmazotti jogviszonyának próbaidő alatti megszüntetésére vonatkozó okirat átvételét megtagadta, így az az Mt. 24. § (1) bekezdése alapján közöltnek minősül.

[27] Ezen túlmenően a másodfokú bíróság arra is rámutat, hogy a közlés hatályosságához egyébként sem szükséges a megszüntető intézkedés tartalmának, indokolásának ismerete, és azzal, hogy a felperes megtagadta a felmondás átvételét, önmagát fosztotta meg az okirat tartalmának és ennek részeként a jogorvoslati határidő pontos megismerésének lehetőségétől. Az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt 30 napos keresetindítási határidő a próbaidő alatti azonnali hatályú felmondás átvételének megtagadásától megkezdődött, az nem a postai kézbesítés napjától, hanem az átvétel megtagadásának időpontjától, azaz 2020. március 31-től számítandó.

[28] A felperes a keresetlevelét csak 2020. május 12-én adta postára, elmulasztva az irányadó keresetindítási határidőt, amit egyébként a jogviszony megszüntetésére vonatkozó okirat a jogorvoslati kioktatásban tartalmaz is.

[29] A Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a bíróság az eljárást – annak bármely szakaszában – hivatalból megszünteti, ha a keresetlevelet már a 176. § (1) bekezdés a)-i) pontja alapján vissza kellett volna utasítani.

A Pp. 176. § (1) bekezdés i) pontja értelmében a bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes a perindításra jogszabályban megállapított határidőt elmulasztja.

A Pp. 379. §-a rögzíti az ítélet hatályon kívül helyezésének kötelező okaként, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel – teljes egészében, amelyre a megszüntetés oka fennáll – hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti, ha a 240. § (1) bekezdése szerinti ok az elsőfokú vagy a másodfokú eljárásban fennáll.

[30] A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróságnak hivatalból az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével egyidejűleg meg kellett szüntetnie az eljárást az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjában rögzített 30 napos keresetindítási határidő elmulasztása miatt. Az eljárás megszüntetésének alapjául szolgáló hiány nem pótolható és értelemszerűen az eljárás jóváhagyásával sem orvosolható, így e körben a másodfokú bíróságnak felhívást sem kellett tennie. A felperes akadályoztatására a keresetindítási határidő elmulasztása kapcsán nem hivatkozott, a késedelem alapjául a felperesnek a közlés hatályára kialakított téves jogi álláspontja szolgált.

[31] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 379. §-a alapján az elsőfokú ítéletet teljes egészében hatályon kívül helyezte és az eljárást megszüntette.

Záró rendelkezések

[32] A másodfokú bíróság a Pp. 82. §-a és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes első- és másodfokú eljárással felmerült – együttes – perköltségének viselésére. Annak mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségektől szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg, a fellebbezésben előadott alperesi nyilatkozatra figyelemmel.

[33] Az illetékek összegéről való rendelkezés az Itv. 39. § (1) bekezdésén, 42. § (1) bekezdés a) pontján és 46. § (1) bekezdésén alapul, a tárgyi költségfeljegyzési jog miatt le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illeték a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosultsága folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[34] A Pp. 21. § (1) bekezdése és 512. § (2) bekezdése alapján a pertárgy értéke 782.901 forint volt.

[35] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. január 25.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.
előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
bíró